

Maica Macaria în poziția ei obișnuită, ascultând și sfătuind oamenii în odaia ei. Fotografiată la 8 august 1989.

INTRODUCERE

Înălțimile mistice ale vieții duhovnicești a poporului

Când sfântul patriarh din vechime, Avraam, a stăruit pe lângă Dumnezeu pentru mântuirea norodului păcătos, Dumnezeu s-a înduplecat să-și oprească mânia pentru rugăciunile a numai câtorva oameni drepecți. Vremurile noastre moderne, aflate în plină apostazie, au produs monștri de nerușinare și rea-voință, care au revărsat peste țările creștine o cantitate nemaiîntâlnită de rău și anormalitate care vor afecta și generațiile următoare. Istoria noastră recentă e plină de adevărați uriași ai dezlănțuirii răului, ce încă își înmulțesc reaua-voință, folosindu-se de toate mijloacele de comunicare moderne. Ei au născocit o nebunie la modă, o pregustare a iadului, aruncând tinerele generații în deplină vulgaritate, dezorientare și deznădejde.

Biserica Ortodoxă, așezată de Dumnezeu ca păzitoare și răspânditoare a dreptății Lui pe pământ, ca înainte-gustare a Raiului, este astăzi plină de conducători cu cuget lumesc, ce au slăbit măsura de obște a înțelegerii duhovnicești a realității, nesocotind esențialul, principiul ascetic, fără de care mărturisirea ortodoxă este cu neputință. Roadele sunt vădite. Numai în America sunt peste zece milioane de ortodocși, dar abia dacă există câteva nuclee mănăstirești sau mănăstiri bine întemeiate – locuri ce fuseseră desemnate inițial să formeze viitorii

nevoitori care, după pilda lui Avraam, urmau să îndreptățească existența omului pe pământ. Neîndoielnic, duhul lumesc, ce predomină așa de tare în societatea apuseană, copleșește astăzi atât centrele ortodoxe, cât și oamenii luați individual. Ei sunt prea slabi ca să țină piept asaltului lumii fără oștirea duhovnicească a nevoitorilor. E numai o problemă de timp până ce mânia lui Dumnezeu se va revărsa asupra bietului pământ, care, în chip firesc, însetează, precum însetează cerbul după apa izvoarelor, de răcoritoarea prezență a harului lui Dumnezeu.

În sânul societăților noastre, atât al celei apusene, cât și al celei redeschise în fosta Uniune Sovietică, există un fenomen cu totul izbitor: oamenii îl doresc pe Dumnezeu. Oamenii s-au săturat de mediocritate, de nesimțitoarea violență și vulgaritate. Oamenii doresc o apropiere vie de Dumnezeu, de dumnezeiește-plăsmuita Sa fire omenească, de armonia ce face să freămte viața, de Dumnezeul personal Care l-a făcut pe om după chipul Său. Atât în Rusia, aflată în trecutul ei recent sub tirania comunismului apostat, cât și în lumea liberă, există încă sănătoasa prezență a unor sfinți nevăzuți, neluați în seamă, uitați. Acești sfinți se ridică treptat deasupra omenirii liber-cugetătoare, pe măsura însetării noastre de Dumnezeu. Cu adevărat, în însetarea sufleteilor noastre după dreptate, „descoperim“ acești sfinți ce au supraviețuit și supraviețuiesc încă vremurilor noastre moderne lipsite de suflet. Dar este nevoie de „ochi de văzut și urechi de auzit“, după spusa Evangheliei, spre a putea fi martorii dreptății pe fața căzutului pământ.

Conștiința sănătoasă a Bisericii cere promovarea și înălțarea unor vieți model pentru secolul 20. Însă conducătorii bisericești de astăzi nu sunt preocupați să deosebească între autentic și fals. Înclinația lor, în ce privește conduita de viață, către robia apuseană a unei înțelegeri „jurisdicționale“ și legaliste a eclesiologiei ortodoxe îi face să rămână fideli „organizării“. Rezulta-

tu este vădit. Mănăstirile sunt lipsite de purtătorii tradițiilor autentice ale trecutului, începătorii nu înțeleg principiile duhovnicești, iar instituțiile de învățământ ortodoxe sunt inundate de derizorii „probleme“ academice, imitând jocurile religioase apusene ce duc la agiornamente, la indiferență față de duhovnicia de nivel înalt, și poate chiar la reformarea Ortodoxiei, pe urmele conciliului Vatican II, pe de-o parte, și a schismei Credincioșilor de Stil Vechi, pe de alta (v. problema calendarului, ecumenismul, rebotezarea, cârmuirea bisericească legalistă etc.).

Un astfel de proces de auto-nimicire alungă credința în prezența ontologică a lui Dumnezeu. Domnul nostru a spus: *Însă, când va veni Fiul Omului, oare va afla credința pre pământ ?* (Luca 18, 8); se pare că acel timp a venit.

Și totuși, ascunși în sânul naturii, priviți ca anacronici, respinși și alungați de duhul modernității, dreptii, bărbați și femei, încă există și vor trăi, ascunși de Dumnezeu până la a Doua Venire. Trebuie însă să ai iscusința de a-i vedea. Rusia, cu brutala sa exterminare comunistă a creștinismului, i-a învățat pe adevărații iubitori de Dumnezeu să se adâncească mai mult în sine spre a-și păstra Credința cea adevărată. În lumea liberă, purtătorii cucerniciei – specie pe cale de dispariție – au fost împiedicați să mai înrădească viața bisericească de azi, dar ei își câștigă atracția generală, din pricina urâteniei vremurilor în care trăim. Frumusețea lor duhovnicească strălucește în întuneric.

Rusia a produs milioane de sfinți și mucenici, ca și nevoitori ai vremurilor moderne ieșiți din comun, cum o arată și următoarea viață a Maicii Macaria. Și America a cunoscut bărbați și femei de o mare vitejie, precum Fericitul Ioan Maximovici cel nou-proslăvit sau alți păstori și propovăduitori întru același duh.

Ca dar de Crăciun pentru cititorii revistei rusești *Ruski Palomnik* (în numărul de Crăciun al anului

1994), lumea a fost înștiințată pentru întâia oară despre o nouă sfântă, o femeie ologită de o infirmitate de o viață, ce a trăit într-o suferință extremă. Ea și-a acceptat infirmitatea ca pe o nevoiță (rus. *podvig*), o eroică ședere înaintea lui Dumnezeu adâncită în rugăciunea pentru lume, astfel ca, prin suferința ei, lumea să fie cu un dram mai bună. Însă dragostea a fost cea care a insuflat-o să aducă acest prinos. Ea a ajuns la o mare înălțime duhovnicească, chiar dacă una mult prea personală spre a fi înțeleasă de cei mai mulți. Povestea ei are nevoie de o scurtă introducere în contextul lumii ei, spre a limpezi cadrul eclezial ortodox.

Vreme de 1000 de ani, îndată după botezul în masă și primirea Ortodoxiei Răsăritene ca filosofie de viață, poporul rus, în întregul său, s-a îndrăgostit de lumea tainică ce s-a deschis omenirii o dată cu Întruparea lui Hristos. Istoria hagiografică a poporului rus, la fel ca și a tuturor neamurilor slave, a adoptat modelul bizantin al desăvârșirii de sine, în detrimentul desăvârșirii vieții laice, cum este cazul în creștinismul papistaș apusean. Astfel, în Apus, se produce o mare rafinare și înaintare a artei dezvoltării celor pământești: meșteșuguri, arte, tehnologie științifică etc., pe când în Răsărit există o deplină cufundare în rafinarea strădaniilor filosofice și duhovnicești care, prin răspândirea cuvântului Evangheliei până în cele mai de jos straturi ale societății, a dat omului de rând, săracului, o adâncă năzuință mistică. Osârdia religioasă a copleșit societatea rusească, iar modelul ascetic al Sfântului bizantin a devenit țelul major al strădaniei întru desăvârșire, având ca rezultat apariția a miriade de oameni sfinți și mistici ce au impregnat viața cotidiană și au dat tonul pentru toate păturile societății.

Slujirea procească despre care vorbește Sf. Pavel (Efes. 4, 11; I Cor. 12, 28 și 14, 3) nu s-a limitat la ierarhie, ci era acordat oricărui purtător al duhovniciei, între care și femei simple ori chiar oameni cu tulburări

mentale. Darul stăreției este revărsat de Însuși Dumnezeu asupra celor ce se fac purtători ai harului Său și ai înțelepciunii nelumești. Mulți sfinți și nebuni pentru Hristos au purtat această slujire și au dezvăluit tainele lui Dumnezeu celor în stare să le primească.

Cadrul lucrării și însemnătății Stăreței Macaria este tipic neamurilor ortodoxe, deși pare străin și ciudat cugetului apusean contemporan. Dar tânăra generație din Apus, care s-a răzvrătit împotriva civilizației apusene, poate cu ușurință să priceapă sensul cuprins în mesajul vieții sale. Iată cum este el formulat de către traducătorul în engleză al cărții: „Povestea unei sfinte pătimitoare, dintr-o țară ce pătimește, vine ca o adiere înmiresmată și înviorătoare. Paralizată de la vârsta de trei ani și cu totul neajutorată în ultimii săi ani, schimonahia Macaria a fost unealtă a tămăduirii prin puterea lui Hristos pentru mii de suflete bolnave și chinuite. Deși slabă trupește, era plină de puterea duhovnicească născută din smerenie și jertfire de sine și a purtat cu răbdare și dragoste necazurile tuturor celor ce au venit să-i ceară ajutorul. Nevăzută și neînsemnată pentru lume, ea este mare în Împărăția Cerurilor, Preaiubită Pătimitoare a Maicii Domnului și împreună-vorbitoare cu cei aflați în lăcașurile cerești.

Biografia de față, scrisă de un apropiat și credincios martor ocular al nevoițelor ei, zugrăvește vedeniile sfintei femei asupra Raiului și iadului, slava și suferința ei, oferindu-ne o străvedere a veacului viitor.“

Cartea lui Ghennadi Durasov este o istorisire simplă a lucrurilor la care el însuși a fost martor, autorul fiind un apropiat al acestei stărețe tipice pentru Sfânta Rusie, ca și pentru întregul realității bizantine a *slujirii întru stăreție*. Manuscrisul ne-a fost dat chiar după adormirea acestei drepte femei; l-am publicat îndată în limba rusă și astfel a ajuns neîntârziat în multe țări din întreaga lume. Pe când îl traduceam în limba engleză, autorul